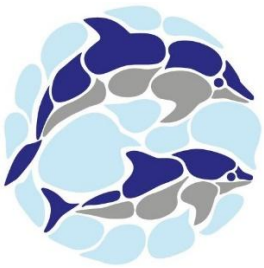

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
A MATEŘSKÁ ŠKOLA
LOGOPEDICKÁ,
Brno, Veslařská 234

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

VČETNĚ STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI, ŠIKANĚ A DALŠÍM PROJEVŮM RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

pro školní rok 2026-2027

Č.j.: ZSLOGO–1250/2026
Spisový znak/skartační znak/lhůta: A.1.7./S/5

září 2026

Mgr. Michala Belániová
školní metodik prevence

Obsah

Úvod 3

1 Analýza současného stavu 4

1.1 Analýza cílů a aktivit z předchozího školního roku 4

1.2 Preventivní program školy pro období distanční výuky 5

2 Personální zajištění prevence 5

3 Realizace preventivního programu 6

3.1 Zásady prevence 7

4 Cílové skupiny 8

4.1 Vytyčení rizikového chování u žáků ZŠ 9

4.2 Metody práce 10

5 Cíle Preventivního programu školy 10

5.1 Znalosti, dovednosti a kompetence žáků vzhledem k formám rizikového chování……..….....11

5.2 Průřezová témata 21

6 Evaluace ……. 22

Závěr 23

Seznam příloh ……... 24

Úvod

Preventivní program školy představuje základní rámec pro systematickou prevenci rizikového chování a pro vytváření bezpečného a podnětného prostředí pro všechny žáky. Zahrnuje také postupy a opatření zaměřené na předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování. Při jeho zpracování škola vychází z *Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních* (MŠMT ČR, č.j.: 21291/2010-28). Preventivní program je každoročně vyhodnocován a podle aktuálních potřeb školy následně upravován a doplňován. Při jeho aktualizaci jsou zohledňovány zkušenosti z předchozího školního roku, vyhodnocení realizovaných preventivních aktivit, aktuální situace v jednotlivých třídních kolektivech a potřeby žáků, pedagogů i zákonných zástupců. Získané poznatky slouží jako podklad pro plánování dalších preventivních opatření a pro zkvalitňování postupů v oblasti primární prevence.

Na uskutečňování preventivního programu se podílejí pedagogičtí pracovníci školy v rámci své každodenní práce se žáky. Za koordinaci preventivních aktivit, jejich plánování a průběžné sledování naplňování stanovených cílů odpovídá školní metodik prevence ve spolupráci s dalšími členy poradenského týmu základní školy a vedením školy.

Důležitou součástí preventivního programu je *Školní program proti šikanování* a *krizový plán*, který stanovuje doporučené postupy při řešení vybraných krizových situací a projevů rizikového chování. Při řešení situací, které nejsou v krizovém plánu výslovně zachyceny, škola postupuje v souladu s aktuálně platnými metodickými doporučeními MŠMT a jejich přílohami.

Preventivní působení školy směřuje především k podpoře zdravého životního stylu, bezpečných vztahů a pozitivního klimatu školy. Pozornost je věnována rozvoji osobnostních a sociálních kompetencí žáků, jejich komunikačních schopností, sebedůvěry, vzájemného respektu a odpovědnosti za vlastní jednání. Součástí prevence je rovněž vedení žáků ke konstruktivnímu řešení konfliktů, schopnosti vyhledat pomoc a k odmítání jednání, které může ohrozit jejich vlastní bezpečí nebo bezpečí druhých.

Preventivní působení je přirozeně propojeno s výukou a výchovně-vzdělávací činností školy. Jednotlivá témata a preventivní aktivity jsou podle potřeb zařazovány do vzdělávacího obsahu jednotlivých ročníků, třídnických hodin i dalších školních činností. Základní principy prevence se promítají také do školního řádu a do každodenního života školy.

Poradenský tým základní školy má významnou úlohu při naplňování preventivních cílů. Jeho členové se podílejí na identifikaci aktuálních potřeb žáků a třídních kolektivů, poskytují konzultace a podporu žákům, pedagogickým pracovníkům i zákonným zástupcům a spolupracují při nastavování vhodných preventivních a intervenčních opatření.

1 Analýza současného stavu

Škola poskytuje základní vzdělání žákům s narušenou komunikační schopností v souladu se školským zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Specifika vzdělávacích potřeb žáků se promítají také so oblasti prevence, zejména do podpory jejich komunikačních, sociálních a osobnostních dovedností a vytváření bezpečného a respektujícího školního prostředí.

Preventivní aktivity jsou zaměřeny na žáky základní školy a jsou realizovány v rámci Poradenského týmu základní školy, který tvoří školní metodik prevence, výchovný poradce a školní psycholog. Členové týmu při plánování a realizaci preventivních aktivit spolupracují s pedagogickými pracovníky, vedením školy a podle potřeby také s externími organizacemi a odborníky v oblasti primární prevence.

Ve škole působí kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci, kteří začleňují témata prevence do vzdělávání a podílejí se na realizaci preventivního programu. Preventivní působení je podporováno také nabídkou zájmových kroužků, exkurzí, sportovních a kulturních akcí, které přispívají ke smysluplnému trávení volného času, rozvoji sociálních dovedností a vytváření pozitivních vztahů mezi žáky.

Škola využívá metodické a výukové materiály a sleduje aktuální témata v oblasti primární prevence prostřednictvím odborných zdrojů. Žáci mají možnost využívat schránku důvěry pro anonymní sdílení svých podnětů a problémů. Její obsah pravidelně vyhodnocuje školní metodik prevence a zjištěné podněty jsou podle jejich charakteru řešeny ve spolupráci s dalšími členy Poradenského týmu základní školy a vedením školy.

Současný systém prevence vychází z průběžného sledování potřeb žáků, třídních kolektivů a školního prostředí. Pozornost je věnována zejména podpoře bezpečného a respektujícího klimatu školy, rozvoji komunikačních a sociálních dovedností žáků, prevenci školní neúspěšnosti, předcházení rizikovému chování v digitálním prostředí a včasnému zachycení případných projevů rizikového chování.

1.1 Analýza cílů a aktivit z předchozího školního roku a stanovení priorit

Během uplynulého školního roku byly uskutečněny preventivní programy zaměřené na specifické oblasti rizikového chování. Současně se aktivity orientovaly na podporu pozitivního klimatu ve škole i v jednotlivých třídních kolektivech.

V rámci vyhodnocení cílů stanovených pro uplynulý školní rok se jako klíčová oblast ukázala podpora pozitivních vztahů mezi žáky. Tato snaha se promítla zejména do realizace adaptačních programů, které se osvědčily jako účinný nástroj pro budování kvalitních vztahů v třídních kolektivech. Na základě pozitivních zkušeností a přínosů těchto aktivit je vhodné v jejich realizaci pokračovat v dalším období.

V návaznosti na aktuální potřeby žáků a vývoj rizik spojených s využíváním digitálních technologií je vhodné posílit preventivní působení také v oblasti bezpečného a odpovědného chování v online prostředí a předcházení rizikům spojeným s jeho využíváním.

Za významnou oblast prevence je považováno také téma využívání nástrojů umělé inteligence žáky. Preventivní působení bude zaměřeno na rozvoj kritického a odpovědného přístupu k využívání umělé inteligence, zejména na schopnost posuzovat její výstupy, vnímat její možnosti a omezení a využívat ji vhodným a bezpečným způsobem.

K podpoře pozitivního školního klimatu může přispívat také činnost žákovského parlamentu, který vytváří prostor pro zapojení žáků do života školy, vyjádření jejich názorů a podílení se na utváření prostředí školy.

1.2 Preventivní program školy v období distanční výuky

V případě přechodu na distanční výuku bude ke komunikaci a realizaci vzdělávání využíváno online prostředí školy. Preventivní aktivity a programy primární prevence mohou být podle aktuálních podmínek realizovány také online formou. Pro jejich koordinaci a realizaci lze využívat dostupné online preventivní programy, metodické materiály a další ověřené odborné zdroje.

Členové Poradenského týmu základní školy poskytují v případě potřeby konzultace žákům, zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům také prostřednictvím online komunikačních nástrojů, e-mailu nebo telefonicky. Informace o možnostech konzultací, konzultačních hodinách a kontaktech na jednotlivé členy týmu jsou zveřejněny na webových stránkách školy.

2 Personální zajištění prevence

Ředitel školy vytváří podmínky pro účinnou prevenci rizikového chování, zajišťuje dostupnost poradenských služeb a podporuje spolupráci jednotlivých pracovníků školy. Koordinuje tvorbu a vyhodnocování preventivního programu a jeho propojení s výukou a dalšími činnostmi školy. V případě potřeby reaguje na aktuální problémy a svolává výchovnou komisi.

Školní metodik prevence koordinuje realizaci preventivních aktivit, spolupracuje s třídními učiteli, žáky, zákonnými zástupci a dalšími odborníky. Sleduje výskyt rizikového chování, podílí se na včasném zachycení varovných signálů a zajišťuje nebo zprostředkovává potřebnou podporu. Podílí se na plánování, realizaci a vyhodnocování preventivní strategie školy a spolupracuje s externími organizacemi a odborníky v oblasti primární prevence.

Výchovný poradce se zaměřuje na podporu žáků při řešení školního neúspěchu, výukových a výchovných obtíží a při rozhodování o dalším vzdělávání. Spolupracuje s pedagogickými

pracovníky, žáky, zákonnými zástupci a dalšími členy Poradenského týmu základní školy. Podílí se na řešení závažnějších výchovných a vzdělávacích situací a podle potřeby se účastní výchovných komisí.

Školní psycholog se podílí na vytváření bezpečného a podpůrného prostředí ve škole. Zaměřuje se na včasné zachycení obtíží žáků v oblasti učení, chování a vztahů a poskytuje individuální a skupinovou podporu, konzultace a krizovou intervenci. Pracuje s třídními kolektivy, sleduje jejich dynamiku a podporuje řešení problémů ovlivňujících vztahy a klima ve třídě. Spolupracuje s pedagogy, žáky, zákonnými zástupci a dalšími odborníky a podle potřeby se podílí na realizaci preventivních aktivit.

Pedagogičtí pracovníci začleňují témata prevence do výuky a každodenního života školy. Spolupracují se školním metodikem prevence, dalšími členy poradenského týmu a vedením školy při řešení situací souvisejících s rizikovým chováním. Podílejí se na vytváření bezpečného a respektujícího prostředí a podle potřeby se vzdělávají v oblasti prevence prostřednictvím odborných seminářů, metodických materiálů a samostudia.

Třídní učitelé mají významnou úlohu v oblasti primární prevence. Sledují dění a vztahy v třídním kolektivu, podporují vytváření bezpečného a respektujícího prostředí a podílejí se na včasném zachycení případných problémů. Spolupracují při realizaci preventivních aktivit, podporují dodržování třídních pravidel v souladu se školním řádem a podle potřeby konzultují vzniklé situace se členy poradenského týmu a vedením školy. Zajišťují průběžnou komunikaci se žáky a jejich zákonnými zástupci a podílejí se na řešení obtíží jednotlivých žáků i třídního kolektivu.

Žáci jsou informováni o možnostech podpory a pomoci ve škole a o činnosti Poradenského týmu základní školy. Vědí, na koho se mohou obrátit v případě problémů nebo obav, a mají k dispozici také schránku důvěry. Podílejí se na vytváření bezpečného a respektujícího prostředí školy a třídních kolektivů.

3 Realizace preventivního programu

Preventivní program školy je realizován průběžně během celého školního roku. Na jeho začátku školní metodik prevence připravuje přehled preventivních témat pro jednotlivé ročníky základní školy. Třídní učitelé následně tato témata začleňují do výuky v souladu s učebními plány. O realizaci preventivních témat jsou vedeny záznamy v třídní knize prostřednictvím systému EduPage.

Plánované aktivity ve školním roce 2026-2027:

- *Adaptační programy* – zaměřené na podporu spolupráce, komunikace a vytváření pozitivních vztahů v třídních kolektivech.
- *Preventivní programy dle potřeb tříd* – cílené aktivity zaměřené na podporu pozitivních vztahů mezi žáky a reagující na aktuální potřeby a situaci v jednotlivých třídních kolektivech.
- *Projekt „Den prevence ve škole“* – realizovaný ve spolupráci se žákovským parlamentem. Žáci se podílejí na přípravě a organizaci jednotlivých stanovišť, čímž rozvíjejí své komunikační, organizační a plánovací dovednosti.
- *Dotazníkové šetření „Guess Who“* – využívané k mapování vztahů, vzájemných vazeb a atmosféry ve vybraných třídních kolektivech.
- *Externí preventivní programy* – realizované ve spolupráci s odbornými organizacemi podle aktuálních potřeb školy a konkrétních témat vhodných pro jednotlivé skupiny žáků.

Jedním z významných nástrojů primární prevence jsou **třídnické hodiny**, které umožňují pravidelný kontakt třídního učitele se žáky a vytvářejí prostor pro otevřenou komunikaci, posilování důvěry a včasné zachycení případných obtíží. V rámci třídnických hodin se pracuje s třídními pravidly, podporují se pozitivní vztahy mezi žáky a řeší se aktuální situace a potřeby třídního kolektivu. Preventivní témata jsou do třídnických hodin zařazována průběžně podle potřeb jednotlivých tříd. Školní metodik prevence poskytuje třídním učitelům metodickou podporu a potřebné podklady.

Významným prvkem podpory pozitivního školního klimatu je také **činnost žákovského parlamentu**. Ten podporuje aktivní zapojení žáků do života školy, rozvíjí jejich komunikační, organizační a spolupracující dovednosti a posiluje jejich odpovědnost za dění ve škole. Žákovský parlament propojuje žáky napříč ročníky a vytváří prostor pro vyjádření jejich názorů, podnětů a návrhů. Zástupci tříd od 3. do 9. ročníku se podílejí na plánování a organizaci aktivit pro spolužáky, pedagogy i zákonné zástupce a na realizaci vlastních projektů.

3.1 Zásady prevence

Základní principy preventivní práce ve škole vycházejí z následujících zásad:

- individuální přístup k potřebám jednotlivých tříd a žáků,
- aktivní zapojení třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků do preventivních aktivit,
- včasné zachycení a řešení rizikových projevů chování,
- podpora bezpečného, respektujícího a otevřeného prostředí ve škole a třídních kolektivech,
- jasně formulovaný a důsledně uplatňovaný školní řád,
- spolupráce školy, žáků, zákonných zástupců a Poradenského týmu základní školy,

- propojení preventivních aktivit s výukou a každodenním životem školy,
- průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních aktivit a jejich přizpůsobování aktuálním potřebám školy a žáků.

4 Cílové skupiny

Preventivní program školy je zaměřen na tři hlavní skupiny:

- žáky,
- zákonné zástupce,
- pedagogické pracovníky.

Prevence u žáků

Preventivní působení u žáků je zaměřeno na předcházení rizikovému chování a případné oddálení jeho vzniku. Žáci si osvojují dovednosti, které jim pomáhají rozpoznávat rizikové situace, předcházet jim a v případě jejich vzniku na ně vhodně reagovat a vyhledat pomoc.

Spolupráce se zákonnými zástupci

Oblast primární prevence:

- Škola spolupracuje se zákonnými zástupci v oblasti podpory zdravého životního stylu a prevence rizikového chování.
- Témata prevence jsou zařazována do programu třídních schůzek a dalších forem komunikace se zákonnými zástupci.
- Informace jsou zveřejňovány na webových stránkách školy a předávány prostřednictvím systému EduPage, případně dalších komunikačních nástrojů využívaných školou.
- Zákonní zástupci jsou seznamováni se školním řádem a preventivním programem školy.

Oblast sekundární prevence:

- Zákonní zástupci mohou v případě potřeby využít konzultací s členy Poradenského týmu základní školy.
- V případě obtíží, které vyžadují odbornou pomoc nad rámec možností školy, škola podle potřeby zprostředkuje nebo doporučí kontakt na příslušné odborné pracoviště či specializovanou službu.
- Podle aktuálních potřeb mohou být pro zákonné zástupce realizovány také besedy nebo další informační a podpůrné aktivity.

Podpora vztahů mezi školou a zákonnými zástupci

K rozvoji spolupráce mezi školou a zákonnými zástupci přispívají také společné školní akce pořádané v průběhu školního roku.

Informování a podpora pedagogických pracovníků

Pedagogičtí pracovníci jsou průběžně informováni o aktuálních tématech v oblasti prevence rizikového chování. Informace a metodická podpora jsou předávány zejména prostřednictvím pedagogických rad, porad a dalších forem spolupráce. Podle aktuálních potřeb jsou pedagogickým pracovníkům poskytovány také metodické materiály a doporučení k řešení konkrétních preventivních situací.

4.1 Vymezení rizikového chování u žáků ZŠ

Preventivní program školy se zaměřuje na včasné rozpoznání, předcházení a řešení projevů rizikového chování. Pozornost je věnována zejména těmto oblastem:

- agresivní chování, šikana a kyberšikana a další formy rizikového chování v digitálním prostředí,
- násilí, vandalismus a projevy netolerance, včetně rasismu, xenofobie, antisemitismu, extremismu a homofobie,
- závislostní chování, zejména užívání návykových látek, nadměrné užívání digitálních technologií a hazardní hraní,
- záškoláctví a neomluvená absence,
- rizikové chování v dopravě a při sportovních a volnočasových aktivitách, včetně prevence úrazů,
- poruchy příjmu potravy a další rizikové projevy spojené s nevhodným vztahem k vlastnímu tělu a stravování,
- sexuálně rizikové chování,
- manipulativní působení jednotlivců a skupin, včetně rizik spojených s působením sekt,
- krádeže a další projevy porušování pravidel a norem,
- domácí násilí, syndrom týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte (CAN),
- sebepoškozování a další projevy ohrožení duševního zdraví.
- rizika spojená s využíváním umělé inteligence, zejména nekritické nebo nevhodné využívání jejích nástrojů a bezmyšlenkovité přebírání jejich výstupů.

4.2 Metody práce

Preventivní aktivity ve škole využívají různé pedagogické a interaktivní metody, které podporují aktivní zapojení žáků, rozvoj jejich sociálních a komunikačních dovedností a schopnost vhodně reagovat na náročné a rizikové situace:

- aktivní sociální učení,
- vedený rozhovor, diskuse a reflexe,
- samostatná práce žáků,
- skupinová práce a spolupráce,
- projektová a zážitková výuka,
- hry a aktivity zaměřené na sebepoznání, empatii a rozvoj sociálních dovedností,
- nácvik komunikačních dovedností včetně verbální a neverbální komunikace,
- přednášky, besedy a moderované diskuse s odborníky
- práce s konkrétními příklady, příběhy a situacemi z běžného života žáků.

5 Cíle Preventivního programu školy

Dlouhodobé cíle

- systematické předcházení a snižování výskytu rizikového chování u žáků,
- podpora zdravého životního stylu a odpovědného přístupu k vlastnímu zdraví,
- rozvoj sociálních dovedností a komunikačních dovedností žáků a posilování pozitivních vztahů,
- podpora respektujícího a bezpečného prostředí ve škole a rozvoj empatie a vzájemného respektu,
- posilování psychické odolnosti žáků vůči stresovým situacím a negativním zkušenostem,
- vytváření prostředí podporujícího přijetí každého žáka bez ohledu na jeho individuální odlišnosti,
- rozvoj schopnosti žáků samostatně se rozhodovat, řešit náročné situace a v případě potřeby vyhledat pomoc,
- motivace žáků k aktivnímu zapojení do života školy a smysluplného trávení volného času, poskytování relevantních informací žákům, zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům v oblasti prevence rizikového chování a podpora jejich zapojení do preventivních aktivit.

Střednědobé cíle:

- realizace vlastních preventivních projektů a aktivit podle potřeb školy a jednotlivých tříd,
- organizace besed, přednášek a dalších vzdělávacích aktivit ve spolupráci s odbornými institucemi a organizacemi v oblasti prevence.

Krátkodobé cíle (vymezené pro školní rok 2026-2027)

- Prohlubovat efektivní spolupráci a komunikaci mezi třídními učiteli a Poradenským týmem základní školy při prevenci a řešení obtíží žáků.
- Zvyšovat informovanost žáků o rizicích závislostního chování a o rizicích spojených s používáním digitálních technologií a pohybem v online prostředí a rozvíjet jejich schopnost těmto rizikům předcházet.
- Rozvíjet sociální dovednosti žáků, zejména schopnost komunikace, spolupráce, respektování druhých, řešení konfliktů a zvládání náročných sociálních situací.
- Podporovat bezpečné, odpovědné a kritické využívání nástrojů umělé inteligence a rozvíjet schopnost žáků posuzovat jejich možnosti, omezení a výstupy.

5.1 Znalosti, dovednosti a kompetence žáků vzhledem k formám rizikového chování

ZÁŠKOLÁCTVÍ	
	1. – 4. ročník
Znalosti	Zná školní řád a pravidla omlouvání absence ve škole. Rozumí tomu, proč je důležité chodit pravidelně do školy. Ví, jak navazovat a udržovat kamarádské vztahy se svými spolužáky. Chápe, že vyhýbání se škole není řešením konfliktů se spolužáky nebo s učením. Ví, na koho se může obrátit, když má problém.
Dovednosti	Umí chodit pravidelně do školy a dodržovat školní řád. Umí se chovat slušně ke svým spolužákům a nevyvolávat konflikty. Realizuje vytváření kladných vztahů ke spolužákům a škole.
Kompetence	Má jasně profilované postoje ke školnímu řádu a dodržuje školní docházku. Je schopno aplikovat své znalosti, postoje a dovednosti ve vztahu ke školním povinnostem a chování vůči spolužákům.
	5. - 9. ročník
Znalosti	Chápe systém omlouvání školní absence. Ví, jak se projevuje záškoláctví. Ví, jak může pomoci kamarádovi, který má problémy s učením. Zná postihy, které hrozí v případě nedodržování školního řádu a docházky. Chápe právní tresty, které by postihly jeho rodiče za jeho záškoláctví. Rozpozná projevy záškoláctví u svého kamaráda/spolužáka. Má k dispozici kontakty na zodpovědnou osobu ve škole, se kterou je možné řešit problémy se záškoláctvím.
Dovednosti	Umí dodržovat stanovená pravidla chování ve vztahu ke škole. Dokáže rozpoznat projevy záškoláctví u sebe i druhých. Uplatňuje spolehlivé a zodpovědné chování k sobě i k ostatním. Umí komunikovat o svých problémech (školních i osobních). Realizuje se v pomoci kamarádovi, který má problém s výukou.

	Umí si vytvořit a obhájit svoji pozici v třídním kolektivu. Umí odhadnout potencionální dopady záškoláctví.
Kompetence	Zvládne identifikovat znaky záškoláctví u sebe i svých spolužáků. Spolupracuje v komunikaci s rodiči a pedagogy v případě problémů s výukou. Dokáže pomoci svému spolužákovi s učením. Spolupracuje při řešení potíží se záškoláctvím s pedagogy a rodiči.

ŠIKANA A EXTRÉMNÍ PROJEVY AGRESE	
	1. – 2. ročník
Znalosti	Ví, že je do školy zakázáno nosit nebezpečné nástroje. Rozumí tomu, proč a jak jsou tyto nástroje nebezpečné. Ví, že není dovoleno ubližovat spolužákům. Chápe zásady slušného chování ve škole a vůči druhým lidem.
Dovednosti	Umí dodržovat pravidla školy a třídy. Nemá potřebu fyzicky napadat či slovně útočit na druhé. Používá slovní omluvu a umí přiznat chybu. Realizuje kamarádské vztahy. Nestýká se s nedůvěryhodnými lidmi. Nevyhledává nebezpečná místa.
Kompetence	Dokáže aplikovat znalosti a dovednosti v chování ke spolužákům. Dokáže ovládat své chování.
	3. – 4. ročník
Znalosti	Rozumí základním etickým a společenským pravidlům. Ví, jak se chovat v modelových nebezpečných situacích. Zná alespoň některé postupy, jak zvládat agresivitu. Chápe bolest, kterou může způsobit agresivním jednáním. Uvědomuje si rozdíl mezi agresivním chováním „hrdinů“ prezentovaným v médiích a v reálných situacích v životě. Ví, na koho se může obrátit v případě potíží se šikanou nebo agresivitou. Ví, jak se má zachovat, když zjistí, že je někomu ubližováno. Uvědomuje si rizika spojená s využíváním digitálních technologií.
Dovednosti	Vnímá zodpovědnost za své chování. Umí se chovat v souladu se zásadami slušného chování. Realizuje se na řešení konfliktů s druhými lidmi. Nepotřebuje si dokazovat svou hodnotu skrze ponižování. Neuplatňuje svou sílu skrze ubližování slabším spolužákům. Umí podpořit a pochválit svého kamaráda/spolužáka. Používá svých znalostí k poznání, že spolužák je obětí šikany. Umí upozornit spolužáka na vulgární výrazy a projevy agrese. Umí aktivně hledat při jednání kompromisní řešení. Realizuje se na vytváření přátelských a rovnocenných vztahů s ostatními.
Kompetence	Dokáže respektovat práva svých spolužáků. Aplikuje osvojené znalosti a komunikační dovednosti v chování ke svým spolužákům.

	Dokáže řešit konflikty jinak než útokem či odplatou. Orientuje se v sociálně náročných situacích.
	5. – 6. ročník
Znalosti	Zná právní normy týkající se trestných činů a hranice trestní zodpovědnosti. Rozpozná projevy šikany ve třídě. Rozumí postupům, jak se bránit agresivnímu chování a nepodporovat ho ve škole. Ví, jak může ochránit slabšího spolužáka. Ví, jak může jako kamarád či spolužák pomoci někomu, kdo je šikanován a zná hranice své role. Ví, jak postupovat v případě řešení konfliktů. Ví, jaké má možnosti při pocitu ohrožení šikanou. Má k dispozici kontakty na osoby ve škole, které mohou pomoci v řešení šikany a sporů se spolužáky. Má povědomí o sociálních sítích, webových stránkách s možností publikování různého obsahu (potencionální prostředí pro šíření kyberšikany).
Dovednosti	Umí dodržovat pravidla a normy slušného chování. Umí říct druhému, co mu vadí, neurážlivým způsobem. Nepoužívá vyhrožování v komunikaci se svými kamarády/spolužáky. Neužívá nátlaku, citového vydírání a manipulace k dosažení vlastních cílů. Nepoužívá verbální agresi a vulgární nadávky. Realizuje své potřeby nekonfliktním způsobem.
Kompetence	Dokáže rozpoznat projevy šikany u sebe i ve třídě. Zvládne vyjednávat o kompromisu a řešení sporu. Dokáže komunikovat o problémech. Dokáže respektovat práva a potřeby druhých lidí. Aktivně spolupracuje při vyšetřování šikany ve třídě.
	7. – 9. ročník
Znalosti	Zná zásady asertivního jednání. Zná možnosti, jak řešit mezilidské spory a konfliktní situace. Zná techniky, jak zvládat svůj stres a impulzivní jednání. Ví, co pomáhá ve zvládání vlastních afektů a náhlých změn nálad. Ví, jak se může člověk chovat v krizových situacích. Zná základy první pomoci. Ví, v čem může pomoci školní psycholog, metodik prevence či jiná kontaktní osoba ve škole.
Dovednosti	Umí racionálně zhodnotit své kladné a záporné vlastnosti. Umí odhadnout, jak je možno se zachovat v krizových situacích. Má kladné sebepojetí. Používá způsoby, jak zmírnit projevy svého sobectví a egoismu. Umí vyhledat odbornou pomoc v případě problémů či ohrožení šikanou. Zná rizika spojená s užíváním sociálních sítí v souvislosti s projevy kyberšikany a ví, jak se v dané situaci chovat.

Kompetence	Dokáže uplatnit znalosti, schopnost asertivity a sociální dovednosti v jednání a mezilidských interakcích. Dokáže se vyrovnat se svou negativní náladou. Zvládá své afektivní stavy. Je způsobilý/á obrátit se na příslušnou osobu ve škole a požádat ji o pomoc se šikanou.

RIZIKOVÉ SPORTY A DOPRAVA	
	1. – 2. ročník
Znalosti	Ví, jak se má chovat, aby se přemístil/a do školy a ze školy domů bez úrazů a nehody. Identifikuje nebezpečná místa na své cestě. Ví, jak má postupovat, když se ztratí ve městě, nákupním centru, v parku atd. Ví, jak se bezpečně pohybovat na chodníku, po vozovce či na přechodu. Chápe, proč je zakázáno hrát si na chodníku a v blízkosti dopravních komunikací. Ví, jak se může chránit v dopravním provozu. Chápe základní pravidla sportovních her a bezpečného sportování.
Dovednosti	Uplatňuje zásady bezpečného chování v dopravě. Umí se vyhnout nebezpečným místům na své cestě do školy či domů. Organizuje své chování v krizových situacích – umí se zachovat klidně a řešit situaci, když se ztratí. Používá strategie odmítnutí, když po něm chce někdo něco nepříjemného. Umí respektovat pravidla silničního provozu při sportech.
Kompetence	Zvládne ovládat své chování a zbytečně neriskovat v dopravním provozu. Spolupracuje s pedagogy a příslušnými osobami při pohybu v silničním provozu. Aplikuje osvojené znalosti a dovednosti ve vztahu k rizikovým sportům.
	3. – 4. ročník
Znalosti	Zná základní předpisy pohybu po dopravních komunikacích, zásady bezpečné chůze a přecházení přes vozovku. Chápe pravidla chování při cestování v jednotlivých dopravních prostředcích. Ví, že si nesmí sednout k cizímu člověku do auta. Zná zásady a doporučení bezpečné jízdy na kole. Ví, co jsou reflexní prvky a jak je správně používat. Ví, že je povinné nosit přilbu při jízdě na kole, kolečkových bruslích, lyžování a dalších sportech. Zná linky tísňového volání.
Dovednosti	Umí identifikovat potencionální nebezpečí ve sportu či dopravním provozu. Organizuje své chování vzhledem k dodržování pravidel v silničním provozu. Uplatňuje používání reflexních prvků a ochranných pomůcek při sportu či pohybu v silniční dopravě. Umí se chovat zodpovědně a férově při sportovních utkáních.

Kompetence	Aplikuje osvojené znalosti a dovednosti v oblasti dodržování pravidel bezpečného chování v silničním provozu. Aplikuje dosažené znalosti a dovednosti týkající se správného použití reflexních prvků při konkrétních situacích. Zvládne správně používat ochranné pomůcky při sportu. Nevyhledává a neprovozuje rizikové sporty. Zvládne zavolat v případě problému na linku tísňového volání.
	5. – 6. ročník
Znalosti	Ví, jak lze předcházet úrazům doma, ve škole a při sportu. Identifikuje, které předměty mohou být doma či ve škole nebezpečné. Identifikuje místa, kde lze bezpečně sportovat. Chápe, jak lze předcházet úrazům a nehodám při sportu, přírodě, pohybu ve městě či dopravním provozu. Zná základy první pomoci. Ví, na koho se může obrátit v případě poranění či úrazu.
Dovednosti	Používá pravidla bezpečného chování při hře a pobytu venku. Při organizaci svých činností eliminuje možná rizika v dopravním provozu – při přecházení cest, jízdě na kole či kolečkových bruslích apod. Umí rozpoznat potencionálně nebezpečné činnosti a předměty. Umí vyhledat příslušnou odbornou pomoc v případě vlastní nebo cizí potřeby.
Kompetence	Aplikuje své znalosti a dovednosti ve vztahu k vlastní bezpečnosti a přizpůsobuje tomu chování ve škole, doma a v silničním provozu. Zvládne aplikovat své znalosti a dovednosti ve výběru vhodného místa ke sportu. Dokáže poskytnout první pomoc v případě nutnosti.
	7. – 9. ročník
Znalosti	Vnímá své zdraví jako hodnotu. Chápe význam prevence úrazů a zranění v kontextu vlastního života a osobních hodnot. Zná důsledky a trvalé následky úrazů ve sportu a dopravě. Ví, jak se má zachovat v nouzové a život ohrožující situaci. Ví, že je zakázáno jet na kole či motocyklu pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek.
Dovednosti	Organizuje své chování ve vztahu k dodržování dopravních předpisů. Uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportu a v dopravě. Používá své znalosti ve správném postupu při dopravní nehodě. Umí poskytnout první pomoc a vyhledat odbornou lékařskou pomoc v případě potřeby ošetření.
Kompetence	Má jasně profilované postoje a hodnoty ve vztahu k vlastnímu zdraví. Aplikuje osvojené znalosti, postoje a dovednosti ve vztahu ke sportu (tj. vyhýbá se rizikovým sportům, nosí přilbu a ochranné pomůcky apod.). Identifikuje potencionální nebezpečí a přizpůsobí svoje chování konkrétní krizové situaci.

	PREVENCE PROJEVŮ RASISMU A XENOFOBIE
	3. – 4. ročník
Znalosti	Má základní informace o národnostních menšinách, které žijí na našem území. Ví, že každý člověk má stejná práva bez ohledu na své názorové, náboženské či politické přesvědčení. Rozpozná projevy rasismu a xenofobie ve svém okolí.
Dovednosti	Umí ocenit individualitu své osobnosti i svého spolužáka. Umí vytvářet rovnocenné a přátelské vztahy. Uplatňuje snahu porozumět kulturním, sociálním a individuálním odlišnostem dětí z jiné etnické skupiny. Respektuje názory, práva a potřeby druhých lidí. Umí projevit svůj názor. Umí přijmout druhého člověka jako osobnost se stejnými právy.
Kompetence	Má jasně profilované postoje tolerance a respektu k odlišným etnickým skupinám. Aplikuje komunikační dovednosti ve vztazích s dětmi z odlišné etnické skupiny.
	5. – 6. ročník
Znalosti	Zná hlavní rysy chování, kulturní tradice a odlišnosti etnických menšin, které žijí v české a evropské společnosti. Pozná projevy a náznaky rasové nesnášenlivosti či intolerance ve své třídě a škole. Rozumí specifickým odlišnostem v chování a životě příslušníků národnostních menšin. Ví, jak se má zachovat v případě podezření na projevy intolerance, xenofobie či rasismu ve svém okolí.
Dovednosti	Umí identifikovat projevy či náznaky rasismu a xenofobie. Uplatňuje toleranci v přístupu ke specifickým zájmům, názorům a projevům příslušníků z odlišné etnické skupiny. Umí podpořit svého spolužáka z jiné etnické skupiny a zapojit ho do školního kolektivu.
Kompetence	Má jasně profilované postoje, znalosti a dovednosti k projevům rasismu a xenofobie ve své třídě a sociálním prostředí. Spolupracuje s dětmi z jiných etnických skupin a národnostních menšin ve své třídě.
	7. – 9. ročník
Znalosti	Má dostatek informací o různých etnických skupinách žijících v české a evropské společnosti. Chápe příčiny a důsledky diskriminace xenofobie a rasismu.
Dovednosti	Realizuje komunikaci se svými vrstevníky a mladými lidmi na bázi vzájemného porozumění, tolerance a otevřeného jednání. Respektuje fyzické a psychické odlišnosti lidí z jiných etnických skupin.
Kompetence	Aplikuje osvojené znalosti a dovednosti, postoje v chování k příslušníkům odlišných etnických skupin.

	Zvládne rozvíjet vztahy s druhými bez ohledu na jejich etnický, sociální či náboženský původ.

	PREVENCE RIZIK SPOJENÝCH S PŮSOBENÍM SEKT
	3. – 4. ročník
Znalosti	Ví, jaký je rozdíl mezi náboženstvím a sektou. Zná základní znaky a rizika, kterými se sekta vyznačuje.
Dovednosti	Umí si najít svůj způsob sebevyjádření. Realizuje přiměřený kontakt se svými vrstevníky.
Kompetence	Dokáže projevit svůj nesouhlas s názorem referenční skupiny. Má jasně profilované postoje, hodnoty, znalosti a dovednosti ve vztahu k vrstevnické skupině.
	5. – 6. ročník
Znalosti	Chápe, že určité náboženské přesvědčení a praktiky mohou být nebezpečné. Zná možnosti, jak se bránit nátlaku ze strany druhých. Ví, jak se má zachovat v konfliktních situacích.
Dovednosti	Umí se samostatně rozhodovat. Přijímá odpovědnost za své jednání.
Kompetence	Dokáže nepodléhat kolektivnímu myšlení založenému na nátlaku. Zvládne odolat a čelit psychické manipulaci.
	7. – 9. ročník
Znalosti	Ví, jaké metody a strategie používají příslušníci sekt k získání nového člena. Zná rizika spojená se vstupem do některé sekty.
Dovednosti	Umí si vytvořit vlastní názor. Realizuje se ve školních a mimoškolních aktivitách a umí se obrátit na příslušnou osobu v případě potřeby pomoci.
Kompetence	Dokáže žít podle svých přesvědčení a vyhnout se nebezpečnému chování druhých.

	PREVENCE SEXUÁLNÍHO RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ
	3. – 4. ročník
Znalosti	Ví, že existuje sexuální chování a rozumí pojmu sexualita u sebe i druhých lidí. Vnímá sexualitu jako přirozenou součást života. Chápe, že existují biologické, psychické a sociální rozdíly mezi chlapci a dívkami.
Dovednosti	Umí na své úrovni komunikovat o sexualitě. Umí projevit souhlas i nesouhlas v záležitostech týkajících se zdraví a těla.
Kompetence	Dodržuje základní hygienu a péči o tělo. Zvládne se zeptat svého učitele na otázky týkající se sexuality a reprodukce.
	5. – 6. ročník
Znalosti	Ví, že je zakázáno (a proč) navštěvovat nevhodné stránky na internetu a sledovat filmy označené jako nevhodné pro děti a mladší 18 let. Ví, koho ve škole může požádat o radu v oblasti sexuálního chování.

Dovednosti	Umí respektovat druhé lidi a jejich osobní svobodu. Uplatňuje odpovídající sociální a genderové role. Uplatňuje strategie řešení problémů se sexuálním chováním a umí vyhledat pomoc v případě potíží s vlastní sexualitou.
Kompetence	Aplikuje osvojené znalosti, dovednosti a postoje ve vztahu k příslušníkům stejného i opačného pohlaví. Je schopno klidně mluvit o mezilidských vztazích a sexuálním chování.
	7. – 9. ročník
Znalosti	Rozumí významu prevence sexuálně přenosných chorob.
Dovednosti	Uplatňuje zodpovědné chování v oblasti sexuality. Umí si najít potřebné informace. Používá strategie odmítnutí nedůvěryhodného člověka. Umí požádat svého pedagoga o radu či pomoc s problémy týkající se sexuálního chování.
Kompetence	Dokáže projevit dostatečnou sebeúctu a úctu k životu. Zvládne se chovat citlivě a pozorně k příslušníkům opačného pohlaví. Má vytvořeny etické normy, hodnoty a postoje.

	PREVENCE UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK
	1. – 2. ročník
Znalosti	Ví, že existují návykové látky a základní z nich zná. Ví, že je zakázáno vlastnit některé látky – drogy. Rozlišuje, že alkohol a tabák jsou také drogy, přestože není zakázáno je vlastnit. Ví, že nemá nic přijímat a konzumovat od cizích osob. Zná doporučení, jak udržovat duševní zdraví a zdravý životní styl.
Dovednosti	Uplatňuje doporučené způsoby, jak odmítnout drogu. Umí pojmenovat základní rizika spojená s užíváním alkoholu, tabáku a dalších drog – včetně zneužívání léků.
Kompetence	Aplikuje strategie odmítnutí nabídky látky nabízené cizí nebo podezřelou osobou. Dokáže předcházet rizikovým situacím.
	3. – 4. ročník
Znalosti	Zná strategie, jak odmítnout nabízenou drogu. Ví, na koho se ve škole obrátit v případě problémů s užíváním návykových látek. Má přehled o organizacích poskytujících pomoc mimo školu, včetně kontaktů a telefonních čísel.
Dovednosti	Umí odmítnout nabízenou drogu. Uplatňuje své komunikační dovednosti ve spolupráci se službami poskytujícími poradenskou pomoc.
Kompetence	Zvládne aplikovat strategie odmítnutí nabízené drogy. Zvládne komunikovat s pedagogy/psychology či policií při vyšetřování užívání drog ve škole.

	5. – 6. ročník
Znalosti	Zná informace o jednotlivých kategoriích návykových látek. Identifikuje zdravotní rizika a škodlivé následky užívání drog. Rozpozná pozitivní a negativní účinky alkoholu. Chápe nebezpečí a rizika spojená s kouřením tabáku.
Dovednosti	Umí identifikovat rizika spojená s kouřením tabáku. Prokazuje schopnosti a dovednosti odmítnout drogu. Umí odolat tlakům médií a kriticky posoudit reklamu na alkohol a tabákové produkty.
Kompetence	Dokáže preferovat skupinu vrstevníků, kteří neinklinují k užívání návykových látek.
	7. – 9. ročník
Znalosti	Zná chemické, biologické, zdravotní a sociální účinky drog. Má znalosti o školních předpisech týkajících se užívání drog. Chápe právní důsledky užívání, uchovávání a distribuce drog. Orientuje se v základní trestní problematice drog.
Dovednosti	Realizuje se v diskuzích o rizicích návykových látek. Zachovává si negativní postoje k užívání drog. Má osvojené základní znalosti o užívání drog ve škole.
Kompetence	Aplikuje osvojené znalosti a dovednosti, postoje a hodnoty ve vztahu k abstinence. Zvládne komunikovat se specializovanými službami (linka důvěry, krizové centrum). Vytváří si reálné cíle, které vylučují užívání drog.

	PREVENCE PORUCH PŘÍJMU POTRAVY
	3. – 4. ročník
Znalosti	Ví, že není správné nejíst, když má hlad. Chápe význam pravidelnosti v příjmu potravy. Má představu o tom, jak vypadá zdravé jídlo.
Dovednosti	Umí si připravit jednoduchou zdravou svačinu. Umí ocenit význam zdraví a dobrého tělesného stavu.
Kompetence	Dokáže jíst pravidelně a v klidu. Dokáže mít kladný postoj ke svému zdraví a tělesnému vzhledu.
	5. – 6. ročník
Znalosti	Ví, že poruchy příjmu potravy jsou duševní nemoci. Zná rozdíly mezi mentální anorexií a mentální bulimií. Uvědomuje si zdravotní rizika hladovění. Ví, na koho se ve škole obrátit v případě podezření na poruchu příjmu potravy či nadváhu. Má kontakty na školního psychologa a metodika prevence.
Dovednosti	Uplatňuje získané znalosti o poruchách příjmu potravy. Disponuje přehledem kontaktů a informací o možnostech pomoci s poruchou příjmu potravy.

	Umí se obrátit na kompetentní osobu v případě problémů poruch příjmu potravy.
Kompetence	Dokáže ocenit jedinečnost svého tělesného vzhledu. Dokáže usilovat o soulad tělesného a duševního zdraví.
	7. – 9. ročník
Znalosti	Ví, jak identifikovat poruchy příjmu potravy – u sebe i druhého člověka. Chápe nevýhody instantních a chemicky upravených potravin. Rozumí významu zdravé výživy v prevenci obezity a nemocí zažívacího traktu.
Dovednosti	Realizuje své potřeby s ohledem na význam zdraví. Umí identifikovat rizika a dopady poruch příjmu potravy na zdraví.
Kompetence	Dokáže se vyrovnat se svými tělesnými nedostatky. Vykazuje známky kladného sebehodnocení.

PREVENCE TÝRÁNÍ, ZNEUŽÍVÁNÍ A ZANEDBÁVÁNÍ DĚTÍ (deprivační projevy, výchovné problémy, adaptační problémy, psychické následky)	
	1. – 2. ročník
Znalosti	Ví, že není povoleno, aby se ho/jí intimně dotýkal cizí člověk. Chápe, že ho/ji nesmí nikdo nutit do toho, aby se on/ona intimně dotýkal/a druhých lidí. Rozumí tomu, proč je zakázáno intimně se dotýkat svých spolužáků/spolužaček.
Dovednosti	Umí odlišit, které chování je nevhodné a co je zakázáno, aby činil někdo druhý.
Kompetence	Zvládne odmítnout nevhodné chování blízké i cizí osoby.
	3. – 4. ročník
Znalosti	Rozumí tomu, proč je důležité ohlásit projevy zneužívání svému učiteli/školnímu psychologovi. Má k dispozici kontakty na odbornou pomoc (linky bezpečí, krizová centra, PPP, střediska pro rodinu apod.). Identifikuje potencionálního agresora a nebezpečnou osobu.
Dovednosti	Umí rozpoznat projevy týrání, zanedbávání péče a zneužívání. Používá strategie odmítnutí na člověka, který mu/jí je nesympatický či ho/ji obtěžuje. Umí vyhledat odbornou pomoc (krizové centrum, PPP, školního psychologa či lékaře).
Kompetence	Dokáže identifikovat potencionálního agresora či nebezpečná místa a přizpůsobit své chování pohybu a kontaktu na takových místech.
	5. – 6. ročník
Znalosti	Zná základní dokumenty o právech a svobodách dítěte. Orientuje se obecně v legislativě týkající se trestných činů.
Dovednosti	Umí poznat znaky týrání, sexuálního zneužívání či zanedbávání povinné péče u sebe i druhého. Umí rozpoznat přiměřený a neadekvátní tělesný trest.
Kompetence	Má osvojeny odpovídající sociální role, postoje a hodnoty a umí je používat v konkrétních sociálních interakcích.

	7. – 9. ročník
Znalosti	Ví, že je nutné ohlásit ve škole nebo na policii projevy týrání či sexuálního zneužívání u sebe či svého spolužáka/kamaráda. Zná strategie a techniky, jak se bránit vyhrožování, nátlaku a snaze o manipulaci. Má k dispozici kontakty na pověřené osoby ve škole, kterým se může svěřit s problémy v této oblasti.
Dovednosti	Uplatňuje strategie odmítnutí na neslušné návrhy, nepřiměřené nebo sexuální požadavky, které překračují vlastní intimní hranice. Umí se obrátit na příslušné orgány OSPOD a požádat o pomoc v oblasti dodržování práv dítěte.
Kompetence	Dokáže aplikovat získané znalosti, asertivní schopnosti a dovednosti v komunikaci s potencionálním agresorem.

5.2 Průřezová témata

- *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj sebepoznání, sebereflexe, empatie, komunikačních dovedností a schopnosti spolupracovat,
- *Výchova demokratického občana* – podpora aktivního zapojení do života společnosti, respektování pravidel, práv a odpovědnosti občana,
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* – porozumění aktuálnímu dění ve světě, vnímání evropských a globálních souvislostí a kulturní rozmanitosti,
- *Multikulturní výchova* – rozvoj tolerance, respektu a otevřenosti vůči kulturním, sociálním a jiným odlišnostem,
- *Environmentální výchova* – rozvoj odpovědného vztahu k přírodě, životnímu prostředí a podpora principů udržitelného rozvoje,
- *Mediální výchova* – kritické vnímání mediálních sdělení, orientace v mediálním a digitálním prostoru, vyhodnocování informací a ochrana před manipulací.

6 Evaluace

Evaluace Preventivního programu školy probíhá průběžně během školního roku a zaměřuje se na sledování realizace plánovaných preventivních aktivit, naplňování stanovených cílů a jejich přínos pro žáky a třídní kolektivy.

Průběžné vyhodnocování provádí školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními členy Poradenského týmu základní školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Při hodnocení jsou využívány zejména záznamy o realizovaných aktivitách, zpětná vazba od žáků a pedagogických pracovníků, pozorování třídních kolektivů, informace o výskytu rizikového chování a záznamy o řešených situacích.

Na konci školního roku je vyhodnocena míra naplnění stanovených cílů a realizace plánovaných aktivit. Pozornost je věnována také jejich účinnosti, přínosu pro žáky a potřebě případných změn v preventivním působení školy. Výsledky evaluace jsou využity při přípravě Preventivního programu školy na následující školní rok a při stanovení jeho priorit.

Závěr

Preventivní program školy představuje součást komplexního systému podpory bezpečného, respektujícího a podnětného prostředí školy. Jeho realizace vychází z aktuálních potřeb žáků, třídních kolektivů a školy a je založena na spolupráci pedagogických pracovníků, Poradenského týmu základní školy, žáků, zákonných zástupců a podle potřeby také odborných partnerů.

Program je koncipován s ohledem na věk, individuální potřeby a specifické charakteristiky žáků. Důraz je kladen na otevřenou komunikaci, respektující přístup, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, podporu zdravého životního stylu a schopnost rozpoznat rizikové situace a v případě potřeby vyhledat pomoc.

Základem kvalitní prevence je vytváření pozitivního a podporujícího prostředí, ve kterém se žáci mohou rozvíjet, otevřeně komunikovat a získávat potřebnou podporu. Výsledky průběžného vyhodnocování Preventivního programu školy budou využity při plánování preventivních aktivit a stanovování priorit pro následující školní rok.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Začlenění Preventivního programu školy do učebních plánů jednotlivých ročníků

Příloha č. 2: Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Příloha č. 1: Začlenění Preventivního programu školy do učebních plánů jednotlivých ročníků

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 1. ročník ZŠ**
MĚSÍC	TÉMA CÍL
září – listopad	**Hygiena a zdraví** Porozumět významu zdraví a osvojovat si základní hygienické návyky a návyky podporující zdraví. **Výživa** Seznámit se se zásadami zdravého stravování a rozlišovat potraviny vhodné pro zdravý jídelníček.
prosinec – únor	**Pohyb** Uvědomit si význam pohybu pro zdraví a osvojovat si návyky podporující pravidelnou pohybovou aktivitu. **Vztahy k ostatním** Uvědomit si význam přátelství, spolupráce a vzájemné pomoci a rozpoznat chování, které druhým ubližuje nebo narušuje jejich bezpečí. **Jsme on-line** Seznámit se s možnostmi a riziky internetu a osvojit si základní pravidla bezpečného a odpovědného používání digitálních technologií.
březen – duben	**Kouření a alkohol** Seznámit se se základními riziky kouření a užívání alkoholu a uvědomit si jejich negativní vliv na zdraví. **Drogy – léky** Uvědomit si, že léky se užívají pouze podle pokynů dospělého a lékaře a že není bezpečné užívat neznámé látky. **Účinky drog** Rozpoznat situace, kdy je nabídnuta neznámá látka, a osvojit si bezpečnou reakci včetně odmítnutí a vyhledání pomoci dospělého.
květen – červen	**Nebezpečí odhozených jehel a stříkaček** Uvědomit si nebezpečí kontaktu s odhozenými jehlami a stříkačkami a osvojit si bezpečný způsob reakce v této situaci. **Nebezpečí od cizích lidí** Rozpoznat rizikové situace při kontaktu s neznámými lidmi a vědět, na koho se obrátit o pomoc v případě ohrožení nebo ubližování.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 2. ročník ZŠ**
MĚSÍC	TÉMA CÍL
září – listopad	**Zdraví** Porozumět významu fyzického, duševního a sociálního zdraví a uvědomovat si, co zdraví ovlivňuje. **Jak si udržujeme zdraví** Osvojovat si základní návyky podporující zdraví a uvědomovat si význam pohybu, odpočinku, hygieny a zdravého stravování. **Vztahy k ostatním** Rozvíjet schopnost spolupracovat, respektovat druhé, řešit běžné neshody a rozpoznat chování, které druhým ubližuje.
prosinec – únor	**Alkohol** Seznámit se se základními riziky užívání alkoholu a uvědomit si jeho negativní vliv na zdraví a bezpečné rozhodování. **Kouření a jeho škodlivé účinky** Uvědomit si škodlivé účinky kouření a dalších tabákových výrobků na lidské zdraví. **Drogy a jejich nebezpečí** Seznámit se s riziky spojenými s užíváním návykových látek a osvojit si zásady bezpečného chování při nabídce neznámé látky.
březen – duben	**Moderní komunikační technologie** Uvědomovat si možnosti a rizika používání digitálních technologií a osvojovat si zásady jejich bezpečného a odpovědného využívání. **Žijeme ve světě internetu** Orientovat se v základních pravidlech bezpečného pohybu na internetu a vědět, jak reagovat na nevhodný nebo nebezpečný obsah či kontakt.
květen – červen	**Nebezpečí od cizích lidí** Rozpoznat rizikové situace při kontaktu s neznámými lidmi a osvojit si bezpečné způsoby reakce a vyhledání pomoci. **Nebezpečí odhozených jehel a stříkaček** Uvědomit si nebezpečí kontaktu s odhozenými jehlami a stříkačkami a osvojit si bezpečný způsob reakce v této situaci.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 3. ročník ZŠ**
MĚSÍC	TÉMA CÍL
září – listopad	**Zdraví – jeho podpora a rozvoj** Prohloubit chápání zdraví jako součásti tělesné, duševní a sociální pohody a uvědomovat si možnosti jeho podpory. **Zdraví** Uvědomit si, že zdraví ovlivňuje nejen způsob života člověka, ale také prostředí a podmínky, ve kterých žije. **Moderní komunikační technologie** Uvědomit si možnosti a rizika používání digitálních technologií a osvojit si zásady jejich bezpečného a odpovědného využívání.
prosinec – únor	**Kouření a reklama** Rozpoznávat základní prvky reklamy, rozlišovat informace a reklamní sdělení a uvědomovat si její vliv na rozhodování člověka. **Alkohol a jeho následky** Prohloubit znalosti o rizicích užívání alkoholu a uvědomit si jeho negativní dopady na zdraví, chování a bezpečné rozhodování. **Internet: bezpečí – nebezpečí?** Rozpoznávat základní rizika spojená s používáním internetu a osvojit si zásady bezpečného chování v online prostředí.
březen – duben	**Drogy – opakování** Upevnit znalosti o rizicích návykových látek a rozvíjet schopnost rozpoznat nebezpečnou situaci a vyhledat pomoc. **Nebezpečí od cizích lidí** Upevnit zásady bezpečného chování při kontaktu s neznámými lidmi a procvičit vhodné způsoby reakce v rizikových situacích.
květen – červen	**Vědomí a návykové látky** Uvědomit si, že některé látky mohou ovlivňovat vnímání, rozhodování a chování člověka, a chápat rizika jejich užívání. **Nácvik odmítání návykových látek** Osvojit si základní způsoby odmítnutí nabídky návykové nebo neznámé látky a schopnost vyhledat pomoc dospělého.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 4. ročník ZŠ**

MĚSÍC	TÉMA CÍL
září – listopad	**Zdraví** Uvědomit si význam zdraví jako důležité hodnoty a chápat odpovědnost za jeho ochranu a podporu. **Zdravý životní styl** Uvědomovat si význam pohybu, odpočinku, stravování a dalších návyků pro zdraví a zařazovat je do každodenního režimu. **Závislosti – návykové látky** Seznámit se se zdravotními a dalšími riziky užívání návykových látek a rozvíjet schopnost rozhodovat se ve prospěch svého zdraví.
prosinec – únor	**Kouření, alkohol, drogy** Uvědomit si základní pravidla a omezení týkající se kouření, alkoholu a návykových látek a jejich význam pro ochranu zdraví a bezpečí. **Komunikace v krizové situaci** Osvojit si zásady komunikace v krizových situacích a vědět, na koho se obrátit o pomoc a jak pomoc přivolat. **Vztahy k ostatním** Rozpoznávat různé mezilidské vztahy, respektovat druhé a uvědomovat si význam vzájemné důvěry, spolupráce a pomoci.
březen – duben	**Moderní komunikační technologie** Uvědomovat si rizika spojená s používáním digitálních technologií a vědět, na kterého důvěryhodného dospělého se obrátit v případě ohrožení. **Šikana** Rozpoznat projevy šikany, chápat její dopad na jednotlivce i třídní kolektiv a vědět, jak na ni bezpečně reagovat a kde vyhledat pomoc.
květen – červen	**Právo** Uvědomit si základní práva a povinnosti a chápat, že násilí, šikana, zastrašování a další jednání ohrožující druhé nejsou přijatelné. **Sociální sítě** Uvědomovat si rizika sociálních sítí, chránit své soukromí a osobní údaje a znát základní pravidla bezpečného používání sociálních sítí.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 5. ročník ZŠ**

MĚSÍC	TÉMA CÍL
září – listopad	**Zdraví** Uvědomit si význam zdraví jako důležité hodnoty a chápat vlastní odpovědnost za jeho ochranu a podporu. **Zdravý životní styl** Rozvíjet návyky podporující zdravý životní styl a uvědomovat si jejich význam pro tělesné i duševní zdraví. **Závislosti – návykové látky** Rozpoznávat zdravotní a další rizika spojená s užíváním návykových látek a rozvíjet schopnost rozhodovat se ve prospěch svého zdraví.
prosinec – únor	**Kouření, alkohol, drogy** Uvědomovat si základní právní a společenská pravidla týkající se kouření, alkoholu a návykových látek a jejich význam pro ochranu zdraví. **Komunikace v krizové situaci** Osvojit si zásady komunikace v krizových situacích a umět vyhledat a přivolat odpovídající pomoc. **Digitální bezpečnost** Chránit své osobní údaje a soukromí, rozpoznávat nevhodné chování v online prostředí a vědět, jak a kde vyhledat pomoc.
březen – duben	**Vztahy a konflikty** Rozpoznávat projevy nesnášenlivosti, respektovat odlišnosti a osvojovat si způsoby konstruktivního řešení konfliktů. **Kyberšikana** Rozpoznat projevy kyberšikany, chápat její dopad a osvojit si bezpečné způsoby reakce včetně vyhledání pomoci.
květen – červen	**Právo** Uvědomovat si základní práva a povinnosti a chápat důsledky jednání, které porušuje práva nebo ohrožuje druhé. **Není síť jako síť** Uvědomovat si rizika sociálních sítí, kriticky posuzovat jejich využívání a osvojovat si zásady bezpečného a odpovědného chování online.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 6. ročník ZŠ**	
MĚSÍC	TÉMA CÍL	V PŘEDMĚTU
září	**Pohyb** Uvědomovat si význam pravidelného pohybu, relaxace a duševní hygieny pro tělesné i duševní zdraví a vytvářet si návyky podporující zdravý životní styl.	TV
říjen	**Vztahy k ostatním** Rozvíjet schopnost respektovat odlišné názory, zájmy a potřeby druhých, přijímat odlišnosti a uplatňovat respektující chování ve vztazích s ostatními.	VOB
listopad	**Nebezpečí od cizích lidí** Rozpoznávat rizikové situace při kontaktu s neznámými lidmi, umět se v nich bezpečně rozhodnout a vědět, kdy a jak vyhledat pomoc dospělého nebo odborné služby.	VZ
prosinec	**Alkohol** Prohloubit znalosti o účincích a rizicích alkoholu a uvědomovat si jeho vliv na zdraví, rozhodování a chování člověka.	VZ
leden	**Kouření** Uvědomovat si krátkodobá i dlouhodobá rizika kouření a dalších tabákových výrobků a rozvíjet schopnost rozhodovat se ve prospěch svého zdraví.	VZ
únor	**Šikana** Rozpoznávat různé podoby šikany, chápat její dopad na jednotlivce i třídní kolektiv a vědět, jak bezpečně reagovat a kde vyhledat pomoc.	VOB
březen	**Drogy – léky; účinky drog** Rozlišovat mezi bezpečným a rizikovým užíváním léků a uvědomovat si zdravotní a další rizika spojená s užitím neznámých nebo návykových látek.	VZ
duben	**Závislosti** Uvědomovat si rizika vzniku závislostního chování, reflektovat vlastní způsob trávení volného času a posuzovat vliv digitálních technologií a počítačových her na každodenní život.	VZ
květen	**Rizika digitální komunikace** Rozpoznávat rizikové formy online komunikace, jako jsou kyberšikana, manipulace nebo grooming, umět reagovat na varovné signály a vědět, kde vyhledat pomoc.	INF
červen	**Komunikace v krizové situaci** Osvojit si zásady komunikace s odbornými a krizovými službami a umět v případě ohrožení vyhledat a přivolat odpovídající pomoc.	INF

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 7. ročník ZŠ**	
MĚSÍC	TÉMA CÍL	V PŘEDMĚTU
září	**Zdravý životní styl** Posuzovat vlastní životní styl z hlediska tělesného, duševního a sociálního zdraví, rozpoznávat vhodné a nevhodné návyky a uvědomovat si vlastní odpovědnost za své zdraví.	TV
říjen	**Vztahy a konflikty** Uplatňovat respektující komunikaci ve vztazích, zvládat neshody a konflikty nenásilným způsobem a respektovat odlišné názory, potřeby a životní postoje druhých.	VOB
listopad	**Alkohol – kouření** Posuzovat zdravotní a sociální rizika užívání alkoholu a kouření a uvědomovat si vliv těchto látek na zdraví, rozhodování a chování člověka.	VOB
prosinec	**Komunikace v krizové situaci** Uplatňovat vhodné způsoby chování v krizových situacích, rozpoznat míru ohrožení a rozhodnout se, jak účinně pomoci sobě nebo druhému a kdy přivolat pomoc.	INF
leden	**Kritické myšlení v digitálním světě** Kriticky posuzovat informace a obsah v online prostředí, rozpoznávat dezinformace, hoaxy a manipulativní sdělení a ověřovat důvěryhodnost zdrojů včetně obsahu vytvořeného umělou inteligencí.	KD
únor	**Právo** Orientovat se v základních právech a povinnostech a uvědomovat si jejich význam pro ochranu člověka, bezpečné soužití a odpovědné jednání.	VOB
březen	**Pohyb** Rozvíjet pravidelnou pohybovou aktivitu a uvědomovat si její význam pro tělesné i duševní zdraví, regeneraci a zvládání zátěže.	TV
duben	**Drogy – opakování** Upevnit znalosti o rizicích užívání návykových látek a rozvíjet schopnost odmítnout jejich nabídku, posoudit rizikovou situaci a vyhledat pomoc.	PČ
květen	**Sexting** Porozumět rizikům sextingu, uvědomovat si možné důsledky sdílení intimního obsahu a osvojit si zásady ochrany soukromí a bezpečného chování v online prostředí.	INF
červen	**Závislosti** Rozpoznávat různé formy závislostního chování, uvědomovat si jejich možné dopady na zdraví, vztahy a každodenní život a reflektovat vlastní návyky.	VOB

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 8. ročník ZŠ**	
MĚSÍC	TÉMA CÍL	V PŘEDMĚTU
září	**Řešení konfliktů** Uplatňovat respektující komunikaci při řešení neshod, rozpoznávat příčiny konfliktů a hledat nenásilná a konstruktivní řešení.	VOB
říjen	**Drogy – opakování** Upevnit a prohloubit znalosti o rizicích užívání návykových látek a jejich možných dopadech na zdraví, vztahy a další život člověka.	CH
listopad	**Zdravý životní styl** Samostatně posuzovat vlastní životní styl, rozpoznávat faktory ovlivňující tělesné a duševní zdraví a přijímat odpovědnost za vlastní zdraví.	TV
prosinec	**Nebezpečí od cizích lidí** Rozpoznávat manipulativní a rizikové jednání, posuzovat míru ohrožení a umět zvolit bezpečný způsob reakce a vyhledat odpovídající pomoc.	VOB
leden	**Kouření** Kriticky posuzovat zdravotní a sociální rizika kouření a nikotinových výrobků a uvědomovat si vliv závislostního chování na zdraví a každodenní život.	PŘ
únor	**Kyberšikana** Rozpoznávat projevy kyberšikany a další rizikové způsoby online komunikace, chránit své soukromí a osobní údaje a vědět, jak postupovat při ohrožení.	INF
březen	**Závislosti** Rozpoznávat různé formy závislostního chování a posuzovat jejich možné dopady na zdraví, psychiku, vztahy, školní život a další fungování člověka.	PŘ
duben	**Sex a vztahy** Orientovat se v otázkách zdravých vztahů, respektování hranic a osobního soukromí a rozpoznat nevhodné nebo násilné chování a vědět, kde vyhledat pomoc.	PŘ
květen	**Právo** Prohloubit orientaci v základních právech a povinnostech a uvědomovat si právní a společenské důsledky jednání, které zasahuje do práv nebo bezpečí druhých.	VOB
červen	**Umělá inteligence a digitální gramotnost** Kriticky posuzovat možnosti a rizika využívání umělé inteligence, rozpoznávat obsah vytvořený nebo upravený pomocí AI a uvědomovat si význam osobních údajů, algoritmů, personalizovaného obsahu a digitální stopy.	INF

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOGOPEDICKÁ, Brno, Veslařská 234	**Preventivní program 9. ročník ZŠ**	
MĚSÍC	TÉMA CÍL	V PŘEDMĚTU
září	**Zdravý životní styl** Samostatně posuzovat vlastní životní styl, rozpoznávat faktory ovlivňující tělesné a duševní zdraví a přijímat odpovědnost za své zdraví a každodenní rozhodování.	TV
říjen	**Kyberšikana** Chápat psychické, sociální a další dopady kyberšikany, rozpoznat její projevy a umět bezpečně reagovat, poskytnout přiměřenou podporu a vyhledat pomoc.	INF
listopad	**Naše budoucnost** Aktivně se podílet na rozhodování o dalším vzdělávání a profesní orientaci, posuzovat své zájmy, schopnosti a možnosti a připravovat se na přechod na střední školu a změnu prostředí.	PČ
prosinec	**Lidská práva** Orientovat se v základních lidských právech a svobodách, chápat jejich význam pro jednotlivce i společnost a uvědomovat si odpovědnost za respektování práv druhých.	VOB
leden	**Digitální etika a odpovědnost** Samostatně posuzovat etické a společenské důsledky vlastního jednání v digitálním prostředí, chránit svou digitální identitu a soukromí a odpovědně využívat digitální technologie a umělou inteligenci.	INF
únor	**Umím se rozhodnout** Rozvíjet schopnost činit odpovědná rozhodnutí v oblasti vztahů a sexuality, respektovat vlastní i cizí hranice a uvědomovat si zdravotní, psychické a sociální důsledky svého jednání.	VZ
březen	**Závislosti a kouření** Kriticky posuzovat rizika různých forem závislostního chování, včetně užívání nikotinových výrobků, a uvědomovat si jejich možné dopady na zdraví, vztahy a budoucí život.	VZ
duben	**Vztah a zodpovědnost** Uvědomovat si význam vzájemného respektu, důvěry, odpovědnosti a komunikace v partnerských vztazích a orientovat se v možnostech plánovaného rodičovství a ochrany zdraví.	VZ
květen	**Drogy – opakování** Propojit a upevnit znalosti o rizicích návykových látek a využívat je při samostatném posuzování rizikových situací a rozhodování ve prospěch vlastního zdraví.	CH
červen	**Komunikace v krizové situaci – šikana, kyberšikana** Samostatně posoudit závažnost situace, reagovat a komunikovat s odbornou pomocí.	INF

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Školní rok 2026/2027

vypracovala: Mgr. Marie Babíčková
výchovný poradce

Obsah

Úvod ……3

1 Cíle strategie ……..5

2 Příčiny školní neúspěšnosti ……5

3 Předcházení školní neúspěšnosti v ZŠ ……...8

3.1 Řešení školní neúspěšnosti ……..9

3.2 Postup při zjišťování školní neúspěšnosti ……10

3.3 Plán práce ……..10

3.4 Individuální vzdělávací plán ……12

3.5 Krátkodobá a dlouhodobá absence ze zdravotních důvodů ……..13

3.6. Absence neomluvená ..…….13

3.7 Žáci přicházející z jiné základní školy nebo odcházející na jinou základní školu ……...14

3.8 Žáci odcházející na střední školu ……..14

3.9 Pobyt v jiném zařízení ……...15

3.10 Změna rodinné situace ……..15

3.11 Distanční výuka ……16

4 Aktivity nad rámec povinných předmětů ……16

5 Vyhodnocení ……17

Úvod

„Pro život, ne pro školu se učíme.“ Seneca, římský filozof, 4–65 př. n. l.

Obecným cílem základní školy je poskytovat žákům takové základy všeobecného vzdělání, které je připraví pro vstup do různých typů sekundárního vzdělávání, ale učí se také konfrontovat s vrstevníky a řešit nejen školní problémy. Měla by být místem setkávání a spolupráce, mělo by to být bezpečné místo, kde budou žáci získávat kvalitní vědomosti a zároveň se učit sociálnímu chování. Dosažená úroveň se ověřuje prostřednictvím výkonu, který je klasifikován, hodnocen. Žáci školního věku mají potřebu úspěchu, který lze interpretovat i uspokojovat různými způsoby.

Podpora školní úspěšnosti (resp. předcházení školní neúspěšnosti) – je založena na faktu, že podpora školního úspěchu primárně vychází z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, což se projevuje v dobrých mezilidských vztazích jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy.

Vyspělost a dobrá úroveň rozumových schopností je jedním ze základních předpokladů pro dobrý školní prospěch, ale není jediným. Výsledky ve škole jsou ovlivněny celou řadou dalších faktorů. Bývá důsledkem: individuálních dispozic žáků, jejich výkonnosti, motivace i jejich rodinné výchovy. Jeho řešení si vyžaduje náročnou práci se žákem, s rodinou žáka.

Škola průběžně sleduje žáky s riziky školní neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k neprospěchu.

Na realizaci strategie školní neúspěšnosti se podílejí všichni účastníci společně, dlouhodobě a hlavně systematicky. Účastníky jsou zde míněni žák, jeho zákonní zástupci a pedagogičtí pracovníci školy včetně vedení školy, pracovníci Školního poradenského pracoviště – školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce.

Realizace Strategie předcházení školní neúspěšnosti (dále jen Strategie) vychází z právních předpisů a metodik.

Při tvorbě Strategie se vychází z vyhodnocení Strategie školního roku 2025/26, zjištěných potřeb žáků a příčin školního neprospěchu a z požadavků, které vyplynuly pro letošní školní rok.

Koncepční momenty dokumentu zakotvujícího strategii předcházení školní neúspěšnosti

Vymezení cílů:

- zvládání aktualizovaného vzdělávacího programu základní školy,
- podpora jazykových a komunikačních schopností žáků z hlediska rozvoje všech jazykových rovin,
- jazyková podpora žáků s nedostatečnou znalostí českého jazyka,
- podpora aplikační složky učení se zaměřením na využití poznatků v životě,
- rozšiřování nabídky nepovinných předmětů a zájmových útvarů

Prostředky k dosažení cílů:

- podpora klimatu školy,
- práce s jednotlivci,
- pochopení pojmu školní úspěšnost a neúspěšnost,
- užití pozorování, rozhovoru, analýzy,
- přímá intervence pedagoga,
- vhodné pomůcky,
- plnění daných PL k procvičování,
- formování a rozvíjení dovedností pro život, sociálních dovedností a dovedností seberegulace,
- zacílení na konkrétní problém,
- diferencovaná práce v hodinách,
- rozvíjení osobnosti žáka

Popis postupu v případě nedosažení cílů:

- poskytována zpětná vazba,
- individualizovaná pomoc učitele v rámci běžných vyučovacích hodin, monitorování pokroků žáka,
- doučování (individuální skupinové),
- *ú*prava vyučovacích metod,
- spolupráce s jinými odbornými pracovníky,
- stanovená podpůrná opatření vyššího stupně,
- zvýšená konzultace a spolupráce se zákonnými zástupci,
- IVP, IVýchP, atd.

1 Cíle Strategie

Hlavním cílem Strategie je mít ve škole co nejvíce úspěšných a spokojených žáků, kteří si uvědomují důležitost vzdělávání.

Velkou pozornost věnujeme spolupráci se zákonnými zástupci – budujeme vztah vzájemné důvěry, respektu, snažíme se je zapojit do aktivit školy a zvyšovat vědomí odpovědnosti za úspěch či neúspěch jejich dětí s cílem dokončit příslušný stupeň vzdělání.

Krátkodobé:

- naplňování stanovených úkolů,
- podpora účasti zákonných zástupců,
- komunikace učitel – žák, žák – učitel.

Dlouhodobé:

- vytváření bezpečného a kvalitního klimatu tříd i školy,
- podporování samostatného a nezávislého myšlení žáků,
- rozvíjení kvalitního sebehodnocení žáků, které je důležitou součástí celkového hodnocení,
- využívání metod aktivního učení a postupný rozvoj klíčových kompetencí,
- zvyšování zájmu o vzdělávání,
- zajištění efektivních postupů,
- podpora aktivity, sebevědomí,
- zapojení žáků do školních aktivit,
- vedení žáků k vzájemné pomoci.

2 Příčiny školní neúspěšnosti

Prospěch a neprospěch, úspěch a neúspěch všech žáků závisí na mnoha činitelích, které na ně působí společně. Úspěšnost ve škole je podmíněna mnoha faktory a jejím předpokladem jsou dostatečně rozvinuté intelektové schopnosti. Podle toho, odkud přichází hlavní zdroj poruch a obtíží způsobující neprospěch žáka, můžeme rozlišovat:

a) Vnitřní příčiny školního neprospěchu (faktory ze strany žáka):

- nezralost žáka pro nástup do školy
- nedostatek rozumových schopností, tj. snížená úroveň rozumových schopností,
- nerovnoměrné nadání (mají obtíže pouze v určitých předmětech nebo v oblastech učení, SPU, dg. porucha aktivity a pozornosti, dg. atypický autismus, PAS, dg. ADHD, ADD…),

- nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži,
- problémy žáka ve vyučovací hodině (nerozumí výkladu, neumí pracovat s učebnicemi a jinými texty, nestíhá zapisovat podle výkladu, nedokáže určit, co je podstatné, neumí se soustředit, opakovaně je v práci vyrušován spolužáky),
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky,
- problémy s domácí přípravou (slabá vůle, nedokáže se přinutit k domácí přípravě, nedostatek návyků pro samostudium, neumí vybrat důležité, učí se zpaměti bez pochopení látky, nezvládá větší celky, nemá vytvořený systém učení, neví, kdy se učit, aby učení bylo efektivní, nejeví zájem o výuku, v hodině nepracuje, rozptyluje svoje spolužáky, odmítá nabízenou pomoc vyučujících),
- zvládnutí učiva v době distanční výuky,
- problémy komunikace s vyučujícím, obava sdělit, že něčemu nerozumí,
- mimointelektové rizikové faktory (obtíže podmíněné vývojovými změnami),
- obtíže podmíněné somatickým stavem žáka (zdravotní stav – onemocnění žáka, krátkodobá, častá, dlouhodobá).
- nepodnětné rodinné a školní prostředí – žáci ohroženi sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, ve vztahu k učiteli),
- porušování školního řádu.

b) Vnější příčiny školního neprospěchu (faktory ze strany prostředí):

- rodina (náročné životní situace – neúplná rodina, starost o mladšího sourozence, nemoci, úmrtí, emoční problémy, existenční důvody, změna bydliště, nevhodný vztah mezi zákonným zástupcem a učitelem, častá krátkodobá absence, skryté záškoláctví či záškoláctví),
- postoj dítěte i rodičů ke škole a školní práci, tento postoj závisí především na dobré motivaci a zvyšování sebedůvěry dítěte,
- změna školního vzdělávacího programu – sladění výsledků při přechodu či přestupu z jiné školy, přestěhování, strach z neúspěchu, útěky před problémy),
- dostatečné plnohodnotné technické vybavení a plnohodnotné zapojení při distanční výuce,
- škola a školní prostředí (dojíždění, problémy žáků ubytovaných na internátě, způsob výchovy a vyučovací metody, vztah mezi učitelem a žákem – postoj k žákům, nároky, vztah mezi kamarády, ve třídě),
- mimorodinné a mimoškolní vlivy (působení part, sociálně negativní vlivy, působení masmédií aj.).

Při pomoci vedoucí ke snížení školní neúspěšnosti se vyskytují dva časové aspekty:

- akutní (krátkodobá včetně krizové, dočasná, přechodná neúspěšnost), intervence, je nutná při jakémkoliv problému, který souvisí se školou,
- dlouhodobý (tj. trvalejší, dlouhodobá, celková neúspěšnost, prevence před problémovým chováním).

Pro úspěšný start školní docházky je klíčové období před nástupem do školy. Snažíme se o co největší provázanost mezi mateřskou školou a základní školou (soustavná spolupráce s učitelkami MŠ a vyučujícími 1. ročníku před nástupem dětí do školy, poskytování a předávání informací učitelkám mateřské školy v oblasti školní připravenosti dětí). Jejich společnou snahou je, aby vstup dítěte do školy byl příjemným pokračováním ve vzdělávání.

Tato spolupráce je většinou dlouhodobou záležitostí a má zpravidla několik posloupných fází, kterými jsou:

- příprava před vstupem do základní školy (změna denního režimu, aktivity, adekvátní reakce atd.),
- zápis do základní školy,
- práce po zápisu.

V mateřské škole se uskutečňují:

- návštěvy předškoláků ve škole, kde se seznamují se školním prostředím,
- informativní schůzky zákonných zástupců ještě před zahájením školní docházky jejich dítěte,
- edukativní skupinky pro budoucí žáky 1. třídy, které se realizují ve II. pololetí školního roku pod vedením pedagogů školy.

Nedílnou součástí je spolupráce MŠ se zákonnými zástupci, jejíž cílem je vyvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch rozvoje dítěte před vstupem do základního vzdělávání. Probíhá zpravidla formou vzájemné a průběžné komunikace a za pomoci aktuálních informací, které si zákonní zástupci mohou přečíst na nástěnkách, na webových stránkách MŠ.

Zákonní zástupci získávají informace:

- jak připravit děti pro vstup do 1. ročníku ZŠ,
- jak upevňovat povinnosti, které jsou s nástupem do první třídy spojené,
- případné doporučení programů a metod k vyrovnání školní nezralosti, školní připravenosti děti pro úspěšné zvládnutí 1. ročníku základní školy,
- o vzdělávacím programu školy.

Zákonným zástupcům i dětem je také nabízena možnost na Dni otevřených dveří nahlédnout do každodenního života dětí, žáků i všech pedagogických, nepedagogických pracovníků.

3 Předcházení školní neúspěšnosti v ZŠ

Škola se snaží snížit školní neúspěšnost vytvořením podrobné a kvalitní pedagogické, speciálně pedagogické a případně psychologické diagnostiky. Prvotním bodem prevence je odhalení konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole a následné hledání vhodných alternativ, vhodných učebních stylů, vzdělávacích potřeb a nastavení opatření.

Školní neúspěšností žáka rozumíme žáka prospěchově velmi slabého, kterému hrozí z důvodu neprospěchu opakování ročníku, komisionální zkouška. U některých žáků jsou typické zároveň časté absence, popřípadě i neomluvené hodiny. Mezi ohrožené žáky řadíme i ty, u kterých došlo mezi klasifikačními obdobími k výraznému snížení prospěchového průměru. Žákem s neprospěchem se může stát i žák, který pracuje pod úrovní svých možností a bez zvýšení vlastního úsilí není motivován k lepším výsledkům.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka bude probíhat:

a) pozorováním jako diagnostickou metodou,
b) konzultacemi se žákem a zákonnými zástupci,
c) propojováním s postřehy učitelů, vychovatelů a dalších pracovníků školy,
d) analýzou rozhovoru a formulováním možností náprav.

Na prevenci školní neúspěšnosti se podílí všichni pedagogičtí pracovníci školy:

- pravidelným sledováním školních výkonů žáků a jejich připravenosti na vyučování, zejména u žáků 1. ročníků a nově příchozích,
- dobrou komunikací mezi učiteli I. a II. stupně – předávání zkušeností, jak žáci pracovali, jak řešili různé problémové situace, jaká byla pravidla hodnocení, čas na adaptaci,
- využíváním technik a metod, které vedou k budování zdravého sebevědomí, společně s formováním vlastností osobnosti, patří sem rozvíjení schopností a dovedností zvládat zátěžové situace (např. využívání relaxačních technik), rozvíjení schopností a dovedností sebeovládání (nácvik efektivního řešení konfliktů, nácvik asertivní komunikace, schopnost čelit sociálnímu tlaku), rozvíjení schopnosti činit informovaná rozhodnutí,
- pozitivním motivování k učení, požadavky jsou přiměřené, srozumitelné, žáci jsou vedeni k objektivnímu sebehodnocení,
- konzultacemi školního prospěchu žáka s dalšími vyučujícími, pedagogickou diagnostikou žáka,

- pravidelným informováním zákonných zástupců žáka o prospěchu v žákovské knížce EduPage, na třídních schůzkách, domluvených individuálních konzultačních hodinách, pedagogických radách,
- sledováním žáků při přestupu na II. stupeň (čas na adaptaci, komunikace mezi učiteli I. a II. stupně – jak žáci pracovali, jak řešili různé problémové situace, jaká byla pravidla hodnocení),
- adaptačními bloky (učitel lépe pozná žáky, společně zažijí něco příjemného, podpoří se vzájemná důvěra),
- preventivními pohovory dle potřeby žáků s výchovným poradcem, školním metodikem prevence, školním psychologem, se zákonnými zástupci a stanovování podpůrných opatření,
- sledováním nepřítomnost žáka ve škole, absence může být příčinnou zhoršení prospěchu a ztráty kontaktu se spolužáky, ve spolupráci třídního učitele, vyučujících, zákonných zástupců a výchovného poradce je vytvořen plán dostudování zameškaného učiva, termíny zkoušení i možnosti individuálních konzultací s vyučujícími,
- využíváním individuální nebo týmové supervize, seberozvojovým vzděláváním, jednoznačným vymezením kompetencí, týmovou spolupráci pedagogů při řešení různých situací,
- zvýšenou spoluprací TU se zákonnými zástupci zejména v 1., 2. ročnících po distanční výuce.

Na základě zkušeností z pandemie COVID - 19 se předcházení školní neúspěšnosti opět budeme také zabývat v případném distančním vzdělávání. Pedagogové I. stupně budou komunikovat se žáky a jejich zákonnými zástupci přes email, mobil, Skype, TEAMS – EduPage (dle domluvy s vedením školy), budou v případě možnosti pořizovat videonahrávky, povedou výuku on-line, PL by předávali zákonným zástupcům v EduPage, popřípadě ve škole v určenou dobu. Pedagogové II. stupně by pracovali v ověřeném programu TEAMS – EduPage (dle domluvy s vedením školy).

3.1 Řešení školní neúspěšnosti

Pedagogové předcházejí školní neúspěšnosti žáků tím, že motivují žáka a zvyšují jeho sebedůvěru, mají na žáka přiměřené nároky, zdůrazňují jeho pozitivní stránky, oceňují jeho jedinečnost, umožňují žákovi vyslovovat vlastní názory podporují aktivitu, pomáhají žákovi a radují se z jeho úspěchů, rozvíjí u něj pocit empatie, vyhýbají se negativnímu srovnávání.

Podpůrná opatření jsou volena individuálně. Jedná se zejména o:

- individuální přístup (motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce, zadávání pravidelných úkolů, možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin),

- včasnou pomoc žákům s vysokou absencí (nad 105 hodin) při zvládnutí zameškané látky – čas k dostudování učiva a termín dozkoušení, konzultace, na II stupni sladění termínů požadavků na základě domluvy mezi vyučujícími, vychovateli na internátu,
- užívání podpůrných aktivit (oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiv, umožnění opakovaného opravného pokusu),
- používání podpůrných pomůcek (přehledy, tabulky, kalkulačky),
- přímou intervenci učitele, vychovatele, zástupců školy pro I. a II. stupeň,
- zadáváním pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného učiva,
- jednostranně nezdůrazňování nedostatků a chyb žáka,
- zvýšenou spoluprací se zákonnými zástupci,
- spolupráci v rámci školy včetně internátu,
- poskytování individuálních konzultací a doučování,
- prací se sociálním klimatem třídy, besedy ve třídě,
- vypracování Plánu práce,
- vypracování IVP dle Doporučení ŠPZ, kde je doporučen.

Selžou-li všechna opatření, žák je prospěchově neúspěšný, na konci školního roku zvážit možnost opakování ročníku.

3.2 Postup při zjišťování školní neúspěšnosti

Při zjišťování příčin neúspěšnosti žáka na naší škole se postupuje ve vzájemné spolupráci: žák – třídní, učitel – učitelé jednotlivých předmětů zákonní zástupci – vedení školy – Poradenskému týmu školy (výchovný poradce – školní psycholog – školní metodik prevence a spec. pedagog – etoped). Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, budou o této skutečnosti prokazatelným způsobem informovat zákonné zástupce. Vyhodnocení se provádí každé čtvrtletí na pedagogické radě školy.

Podle povahy příčin budou zapojeny rovněž další instituce, např. SPC, PPP, lékaři, OSPOD (zajišťuje sociální pracovnice školy), středisko výchovné péče, Policie.

Pomoc neúspěšným žákům ve vyučování:

- Po prvním čtvrtletí třídní učitelé domluví jednání se zákonnými zástupci a žáky, kteří jsou za toto čtvrtletí hodnoceni nedostatečně nebo dostatečně a vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový. Přítomni budou: TU, zákonní zástupci, žák, učitelé předmětů, kde žák neprospívá, případně výchovný poradce, zástupce pro I. nebo II. stupeň.

Zde se domluví možnosti a opatření vedoucí k nápravě. Z tohoto jednání bude pořízen zápis (tiskopis předá výchovný poradce), který podepisují všechny strany (škola, zákonný zástupce, žák). Zákonní zástupci dostanou kopii domů, aby znali závazky své i dítěte.

- Domluví se termín konzultace, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu. Za vyvolání jednání se zákonnými zástupci, jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími daného předmětu, popřípadě s výchovným poradcem.
- Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně zákonných zástupců žáka a VP) - hodnocení školní neúspěšnosti a poradenství např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů.
- Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi po pololetí Plán práce žáka.
- Pokud žák zameškává více než 105 hodin výuky, vyvolává se jednání se zákonnými zástupci preventivně. Přítomni: třídní učitel, žák a zákonný zástupce, případně učitel předmětu, kde se už objevily problémy, výchovný poradce.

  Domluví se pomoc žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (Plán práce žáka, termíny zkoušení zejména sladěné na II. stupni, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doporučené doučování, příprava se spolužáky, spolupráce s vychovateli na internátu).

  Prevence záškoláctví, způsob omlouvání nepřítomnosti žáka, řešení neomluvené nepřítomnosti a postup zúčastněných subjektů je ošetřen metodickým pokynem MŠMT „K jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování“, č.j. 10-194/2002-14. Zákonní zástupci jsou s postupem prokazatelně seznámeni na třídních schůzkách.
- Na závěr školního roku je pomoc vyhodnocena opět na společné schůzce se zákonnými zástupci a žákem (případně v pololetí při ukončení podpory, pokud žák překoná obtíže).

  U žáků internátních zákonné zástupce v týdnu školní docházky zastupují vychovatelé. Pravidelně sledují prospěch žáků a v případě potřeby po dohodě se zákonným zástupcem stanoví internátním žákům zintenzivnění školní přípravy.

  Vychovatelé pravidelně spolupracují s třídními učiteli a výchovným poradcem.

3. 3 Plán práce

Žákům, kteří neprospívají nebo přestoupili z jiné běžné školy, alternativní školy, je navržen Plán práce žáka. Podpisem všech stran (učitel, žák, zákonný zástupce, popř. výchovný poradce, zástupce pro I. nebo II. stupeň) se stává Plán práce žáka závazným. Nezbytnou součástí jsou povinnosti jednotlivých stran (škola, žák, zákonný zástupce), sankce při jejich nedodržování a podmínky, za kterých škola od tohoto Plánu odstupuje.

Pro úspěšnost Plánu práce žáka jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žákovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním),
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu – dílčí úkoly odpovídající žákovým vzdělávacím možnostem,
- možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole, možnost doučování, užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu,
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu,
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva,
- důraz kladen také na domácí přípravu,
- vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného plánu zákonným zástupcům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu,
- domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel pozve zákonné zástupce současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se se dohodl, jak mohou své dítě podpořit,
- doučování.

3.4 Individuální vzdělávací plán

Další pomocí poskytování podpůrných opatření je IVP, který vychází z doporučení SPC, PPP, může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby. Postup v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření je dán vyhláškou.

Smyslem IVP je zajistit konkrétnímu dítěti takovou vzdělávací péči, jakou s ohledem na své aktuální vzdělávací potřeby vyžaduje, ať už je to podpora rozvoje dílčích oblastí, kde je aktuálně nějaké oslabení (např. formou intenzivnějšího nácviku v hodinách či mimo ně), nebo alespoň zohledňování v určitých oblastech výuky, či naopak podpora rozvoje oblastí, kde žák vykazuje výrazné nadání.

ŠPZ může jako další podpůrné opatření žákovi doporučit podporu speciálního pedagoga-logopeda.

3.5 Krátkodobá a dlouhodobá absence ze zdravotních důvodů

Při krátkodobé absenci posílají probírané učivo, úkoly žákům I. stupně pedagogové daných ročníků, Na II. stupni vedeme žáky k samostatnosti. Ve třídě jsou vytvořené dvojice, trojice, které si navzájem

posílají úkoly (na začátku školního roku pod vedením pedagoga). Po domluvě se zákonným zástupcem mohou být pracovní listy předávány pedagogem v EduPage.

Při dlouhodobé absenci žáka ze zdravotních důvodů se postupuje na předcházení školní neúspěšnosti následovně:

- zákonní zástupci informují školu a dodají zdravotní záznam,
- spolupracují s TU (ten posílá každý týden probírané učivo ze všech předmětů, domácí úkoly do EduPage, v kontaktu jsou telefonicky),
- pravidelně se uskutečňují konzultace (TU a zákonný zástupce), vede se o nich písemný záznam, s jednáním a konzultací spolupracují obě strany s výchovným poradcem,
- je nabídnuta žákovi i zákonným zástupcům podpora školního psychologa,
- dle možnosti žáka se uskuteční přezkoušení ve škole, popřípadě v rodině žáka se souhlasem ředitele školy,
- po nástupu žáka do školy se pokračuje v pomoci probírané učivo si osvojit a upevnit,
- v případě, že nemůže být žák klasifikován, postupuje se podle školského zákona 561/2004 Sb., o této skutečnosti jsou zákonní zástupci prokazatelným způsobem seznámeni,
- v komplikovaných případech se konzultuje postup s pracovníky odboru školství Brno.

3.6 Neomluvená absence

Zákonný zástupce žáka je povinen řádně omlouvat absence svého dítěte, a to podle následujících pravidel, která jsou uvedena ve školním řádu a postupuje se také podle metodického pokynu MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j. MŠMT-10 194/2002-14, metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28, příloha č.11, Záškoláctví a ze školního řádu a naváže se spolupráce s OSPODem.

Dojde-li k opakovanému bezdůvodnému nebo řádně neomluvenému zanedbání školní docházky, škola informuje příslušný odbor sociální péče, každá neomluvená absence je po zjištění projednána se zákonným zástupcem.

Podle počtu neomluvených hodin je žákovo chování hodnoceno sníženým stupněm z chování (vychází ze školního řádu).

Po nástupu žáka do školy se postupuje na předcházení školní neúspěšnosti jako v bodě 3.5 Krátkodobá a dlouhodobá absence ze zdravotních důvodů.

3.7 Žáci přicházející z jiné základní školy nebo odcházející na jinou základní školu

V prevenci předcházení neprospěchu nezapomínáme na žáky, kteří přišli z běžné základní školy k nám a na žáky, kteří z důvodu neprospěchu na naší škole přecházejí na jiný typ školy.

Konkrétní formy pomoci žákům naší školy při změně školního vzdělávacího programu:

- navážeme kontakt se zákonnými zástupci a nabídneme jim pomoc v případě problémů s přechodem žáka na náš ŠVP, pomoc s aplikací doporučení pro domácí přípravu plynoucí z vyjádření ŠPZ,
- vhodné žákovi vytvořit podpůrnou síť – komunikace učitel – rodič – žák – informovanost, jak žák zvládá adaptaci atd.,
- třídní učitel informuje neprodleně ostatní pedagogy, vychovatele internátu o nástupu nového žáka, doporučení ŠPZ,
- třídní učitel i ostatní vyučující rozhovorem s novým žákem zjistí odlišnost v míře a typu probíraného učiva od našeho školního vzdělávacího programu,
- na základě takto zjištěných skutečností upravíme požadavky na nového žáka do doby, než se dokáže bez problémů přizpůsobit našemu ŠVP,
- tolerovány rozdíly v míře a typu učiva po nástupu nového žáka budou po 3 měsíce, v dalším období při potížích bude žákovi a zákonným zástupcům poskytována další pomoc,
- poskytujeme žákům pomoc při začleňování do nového kolektivu v rámci působení třídního učitele a ostatních vyučujících, konzultacemi a diferenciací požadavků podle schopností a možností jednotlivého žáka,
- o konzultacích se zákonnými zástupci vede písemnou dokumentaci TU nebo VP školy,

Konkrétní formy pomoci žákům naší školy při přestupu na kmenovou či jinou základní školu:

- zákonní zástupci jsou upozorněni na změnu prostředí,
- nové způsoby organizace výuky,
- navozování nových kontaktů se spolužáky,
- vedení k samostatnosti a zodpovědnosti.

3.8 Žáci odcházející na střední školu

Žáci odcházející na střední školy jsou v průběhu školní docházky vhodnou volbou připravováni na daný typ školy (navštěvují Dny otevřených dveří na SŠ, Festival vzdělávání a účastní se exkurze na Úřad práce Brno, Informační středisko pro volbu povolání – prezenčně, nebo on-line).

Jejich zákonní zástupci jsou seznámeni s výsledky testů zaměřených na profesní orientaci, rovněž jsou upozorněni výchovným poradcem, třídním učitelem na:

- volbu střední školy s ohledem na možnosti žáka, typu a míru jejich SVP (speciálních vzdělávacích potřeb),
- přípravu na přijímací zkoušky (testy CERMAT),
- změnu prostředí,
- jiný výukový styl,

- vznik nových kolektivů,
- vztahy mezi vrstevníky.

V průběhu následujícího školního roku spolupracuje výchovný poradce školy s výchovnými poradci středních školy a sleduje prospěch bývalých žáků.

3.9 Pobyt v jiném zařízení

Žáci, kterým se nedaří dosáhnout stanovených cílů na ZŠ (mají problém v rodinném zázemí, chování…) mohou se souhlasem zákonných zástupců být pro projednání ve Středisku výchovné péče v ambulantní péči, v péči s celodenním programem, v jiném odborném zařízení, popřípadě se mohou zákonní zástupci obrátit na další odborníky.

Celou spolupráci zajišťuje zástupce ředitele pro daný stupeň, třídní učitel, vedoucí ŠPP, popřípadě výchovný poradce. Středisko výchovné péče spolupracuje se ZŠ a MŠ logopedickou, Brno, Veslařská 234 (dále naší školou) na Strategii školní neúspěšnosti a na sociálním vnímání následovně:

- spolupracuje se zástup. ředitele pro daný stupeň, třídním učitelem, vedoucím ŠPP, popřípadě s VP,
- žák dle možností přichází na naši školu v daných termínech a účastní se výuky,
- dle možností je přezkoušen z probírané látky,
- po návratu do naší školy, třídy se zapojí do běžné výuky a žákovi je poskytnuta pomoc viz. výše.

3.10 Změna rodinné situace

Můžeme pomoci, pokud dobře známe situaci, pokud je dobré klima a vzájemná důvěra mezi zákonnými zástupci a školou. Sledujeme nejen slabé žáky, ale také ty, kteří se výrazně zhoršili, začali být vůči plnění školních povinností apatičtí, zhoršilo se chování – nutné vždy řešit. Nabízíme osobní schůzku, rodičům v případě potřeby můžeme doporučit pomoc školního psychologa, nebo doporučit jinou odbornou pomoc.

Pokud se v rodině zhoršila sociální situace a zákonní zástupci školu informovali, můžeme:

- podat žákovi pomoc a podporu,
- pohlídat, aby se žák nestal terčem posměchu,
- řešit problém s rodiči,
- v případě přetrvávajících problémů kontaktovat příslušný OSPOD,
- nabídkou spolupráci s neziskovými organizacemi.

3.11 Distanční výuka

Distanční výuka je způsob výuky, který probíhá na dálku, kdy jsou jiné formy výuky znemožněny či omezeny (např. z důvodu pandemie, válečných konfliktů apod.)

Při distanční výuce budeme nadále rozvíjet k předcházení neprospěchu:

- sdílenou a vzájemnou pomoc pedagogů, zákonných zástupců, žáků,
- využívat IT technologií,
- prohlubovat vztahy se zákonnými zástupci (konzultace).

Po ukončení distanční výuky se zaměřit na:

- osobní kontakt s žáky, celkovou dynamiku a klimatu třídy,
- předcházení nerovností ve výuce a přetěžování žáků.

4 Aktivity nad rámec povinných předmětů

Školní neúspěch je také eliminován formou různých aktivit:

- nepovinným předmětem **Angličtina hravě** je určen pro žáky 2. ročníku (zábavným učením se seznamují s jazykem, rozvíjejí si schopnost porozumět a snižují ostych v komunikaci),
- nepovinným předmětem **Komunikační dovednosti** pro všechny žáky,
- nepovinným předmětem **IU** (instrumentální uvědomování) staví na metodách a principech zprostředkovaného učení, podporuje schopnost komunikovat, myslet, učit se, hledat řešení, mít motivaci, zůstat v klidu a celkově budovat zdravé sebepojetí,
- **ILI** - individuální prací speciálních pedagogů-logopedů z Útvaru speciálně pedagogické a logopedické intervence ve vzdělávání (aplikují inovativní přístupy k podpoře žáků s SPU, dále využívají dílčích aktivit z neuro-vývojové terapie Handle…),
- nepovinným předmětem **Výpočetní technika** pro žáky 3. ročníku (zdokonaluje žáky v základní obsluze počítačů, učí je pracovat s novými informacemi a aplikovat vědomosti do povinných předmětu – příprava referátů atd.),
- **zájmovými kroužky**, které jsou v tomto školním roce opět nabízeny do 15 hodin a některé v čase po 15 hodině, nabídka vychází ze zájmů zákonných zástupců:
  - **Pohybový kroužek**, **Zálesák**, **Dračí hlídka** – jsou zájmové kroužky s různým zaměřením (všestranně rozvíjí pohybové schopnosti a dovednosti, rozvíjí představivosti a kreativity dětí, učí se přijímat pravidla fair play),
  - **Keramický kroužek**, žáci se naučí zpracovat keramickou hlínu a za použití různých technik budou vyrábět menší výrobky,
  - **Malí šikulové**, rukodělný kroužek pro žáky, které baví tvoření a vyrábění, vyzkouší si různé výtvarné a pracovní techniky,

- **Mlsné jazýčky**, podporují kreativitu, smysl pro detail, realizují vlastní nápady, seznámí žáky s přípravou jednoduchých pokrmů, moučníků a nápojů, rozšíří si znalosti o surovinách, výživě a hlavně, co si navaří, to si také sní,
- **Hudebně rytmický kroužek**, děti se naučí používat jednoduché hudební nástroje (rytmické Orffovy nástroje), flétnu, seznámí se s písničkami lidovými i pohádkovými, a to vše veselou a hravou formou, budou se učit správnému dýchání, vnímání rytmu a hudby),
- **Taneční kroužek**, prostřednictvím zábavných her, cvičení a improvizace budou rozvíjet tvořivost, pohybové prvky, verbální a neverbální komunikaci, vnímavost, spolupráci ve skupině a zvládání emocí, podpoří se také správné dýchaní a výslovnost,

- **adaptačními a stmelovacími programy** (speciálně upravené programy, které mají za cíl zapojení učitele do třídního kolektivu a vytvoření si náhledu na vlastní třídu z jiného úhlu pohledu),
- **prací se třídními kolektivy** (rozvoj vzájemné tolerance, zdravé mezilidské vztahy, pozitivní hodnocení a přijetí sebe i druhých, vzájemnou komunikaci a schopnost efektivně řešit konflikty),
- **projekty v rámci školy (**práce s kolektivem třídy a vedení žáků k samostatnosti, ke skupinové práci a k sebepoznání),
- **soutěžemi** (jsou prostředkem a významným motivačním prvkem u všech žáků, rozvíjí myšlení, pozornost atd., významným prvkem je i reprezentace na veřejnosti).

5 Vyhodnocení

Strategie předcházení školní neúspěšnosti je přílohou Preventivního programu školy a vyhodnocení jednotlivých opatření se provádí pravidelně každé čtvrtletí v rámci Poradenského týmu školy.

Závěrečná ustanovení

Kompetence pracovníků školy jsou uvedeny v Programu poradenských služeb školy.